

Dal helyett bérkövetelések az idei francia szüretéken

Hetek óta hatalmas ütemben folyik a szüret egész Franciaország területén, a Herault völgyében, a Montpelier-i dombokon. Emberek százai szedik a gyönyörű, nedvtől dús fürtöket, melyek furcsa zajjal esnek a puttyonykba.

Itt azonban meg kell állnunk, nehogy hosszas lírai leírásba bocsátkozzunk. Nem azért, mintha a vidámságot nem lehetne egyúttal említeni, amikor szüretéről beszélünk, nem azért, mintha az emberek nem tréfálnának többé a kis családi tanyákon egymás között. Sajnos, a legtöbb esetben nem így áll a helyzet a nagyszüretéken. »Szomorú tény ez — írja a L'Humanité tudósítója, Francois Maurin —, amelyet alkalmam volt megismerni. Nem hallottam énekelni az embereket ezeken a szüretéken. Nem találtam meg azt a régi, vidám baráti légkört, amelyek oly nagy élményt jelentettek gyermekkoromban számomra. Ez a csend, ez a szokatlan szigorúság a nagy délvideki szüretéken meglepett».

Nézzük meg egy kicsit közelebbről ezt az egész szüretet. A gazdák, a tulajdonosok előszeretettel alkalmazzák a kézi munkát, az időszakos munkást, hiszen ez olcsóbb, mint a gépesítés! Hogyan? A haszon a jelen esetben az olcsó

áron vett kézi munka. A nagy szőlőtermelők ebben az évben is megkísérelték lenyomni a béreket, azt hitték, hogy kísérletük sikerrel jár. Nem számoltak azonban a számukra jelentéktelennek tűnő, még ismeretlen spanyol munkások egységével. Hogyan kerültek és kerülnek ma is ezek a szerencsétlenek Franciaországba? Több mint két hete, hogy seregeseitől önzölként fáradtan, kiéhezve az országba. Már országukban is munkanélküliek, így legtöbbször azon a ponton van, hogy elhagyja hazáját, kifizeti útlevélét, útiköltségeit, abban a reményben, hogy majd itt, a szüret alatt egy kis pénzt keres. Autóbuszokon, vonatokon érkeznek, még azt sem tudják, hogy hol lesznek, sőt hogy munkát kapnak-e? A Pireneusok másik oldalán szőlővel teli hegyeket, és csodákat ígértek nekik. Java részük azonban koldussorsra jutott, vagy zsákmányul estek az emberkereskedőknek, mert ez nem más, mint emberkereskedés.

A szakszervezetek

tiltakozása ellenére, a munka törvényeinek és szabályainak ilyen megsértése — amelyet már a munkaügyi miniszterhez is felterjesztettek — a kormány hivatalos szerveinél süket fülekre talált. Hivatalos nyomozás indult meg, amely azonban

semmi eredményre nem vezetett. A francia szakszervezet sem várta magára, megmagyarázta a spanyol dolgozóknak szomorú helyzetükből adandó kizsákmányolhatóságukat, alátámasztva jogos követeléseikkel. Az eredmény sikeres volt. Számos faluban a spanyol munkások csatlakoztak a bércsapatokhoz, amelyek mellett. Gyűléseken mondják el panaszait, követelik az emberibb munkabérek megadását. A tudósító így ír: »Mintegy száz francia és spanyol — a napi munkától fáradt — munkás gyűlt össze a teremben. Hirtelen felhangzott a szakszervezeti elnök hangja: »Kik azok önök közül, akik megkapták a biztosítékot arra, hogy eleget tesznek követeléseiknek, hogy megkapják órabéremelésüket, amelyekért küzdöttek?« Halk moraj futott végig az emberek között, öb-ben felálltak, előrébb jöttek. Néhány pillanat feszült várakozással telt el, majd egy spanyol munkás anyanyelvén kezdett beszélni: »A gazdám azt válaszolta, hogyha nem vagyok elégedett a béremmel, nem marad más számomra, mint elmenni!« Hirtelen mindenki beszélni akart: »Nekem — kezdte egy másik — azt mondta, hogy csak akkor egyezik bele a béremelésbe, ha minden tulajdonos megadja».

Ilyen körülmények között folyik a szüret, de ne gondoljuk, hogy ezek a mozgalmak teljesen újak. Harcos múlttal rendelkeznek a francia agrárproletárság. Aki még nem élt át egy ilyen mezőgazdasági sztrájkot, nehezen tudja elképzelni annak méreteit és hatását. A tudósító egy fiatal munkással beszélt a gyűlés után. »En bányász vagyok — mondta — Bosquet-d'Orban dolgozom. Ha azt gondolja, hogy ez gyönyör számomra, hogy idejöttem szüretelni, csalódik. Pénzre van szükségem, hogy ápolgassam fiamat a kórházban«. Ezért is ilyen hasonló okokból érkeznek az emberek százai a szüretre.

A fiatal munkás megmutatta szal

lúsukat is. »Jöjjön, nézze meg, milyen kellemes lehet szüretelni, ha az ember ilyen körülmények között alszik, mint mi itt!« Az ajtó egy fészerbe nyílt. A lámpa fényénél férfiak, nők, gyerekek szalmacsomók takaróiba burkolózva aludtak, hosszabban kifeszített kötélen függtek ruhadarabjaik. Polyk a szüret, hiányzik a dal, a vidámság, most már megérthetjük, hogy miért van mindez így a francia szüretéken.

J. J.

Ami sok áldatlan vitát megszüntetne

A háztulajdonosok kötelessége a lakások javítása

Ismerve sok áldatlan viszonyt, amely magán-háztulajdonos és bérlője — esetleg több bérlője — közt is fennáll, érdemes egy pillantást vetni ezekre a »bonyolultságok«-ra, amelyek alapján véve nem is azok, csak némelyek teszik azzá. Minden ilyen emberi viszony mögött az összeférhetlenség húzódik meg, szándékból, vagy véletlenségből született és táplált harag, amely napról napra megkeseríti lakók és háztulajdonosok életét. Lapunkban sok ilyen ügyről írtunk már. Most is megnéztünk jó egy-néhány ügyet, s bizony, a bajok ugyanarról a közös törő fakadnak, mint a korábbiak.

Miért nem tataroztatnak?

Természetesen a lakók sem angyalok s nem mindenkor és nem mindenben a háztulajdonost kell elmarasztalni, de az esetek többségében igen. Sok háztulajdonosra jellemző, hogy kényúr módjára szeretne berendezkedni házában, pontosan úgy, mint a régmúlt házigazdák, csak azzal a különbséggel, hogy azok időről időre mégiscsak csináltattak egyet s más. Most viszont nemigen csináltatnak semmit, éppen azért nem, mert ott a lakó. Ha elmegy, az más, akkorra esetleg már készen áll a terv, hogy mit hogyan rendez majd be abban a lakásban, amelyből a lakó »szépszerével« kiköltöztött, s amelyre jogos igényt fogva a háztulajdonosnak, vagy egyenesággal rokonának van törvényesen biztosított elsőbbségi igénye és joga.

A viszony romlásának oka sokszor egészen a bírósági tárgyalásokig az előbbiekben keresendő és ezekkel magyarázható is. A bérlő panaszkodik lakása állapotára, a háztulajdonos pedig elzárkózik a javítás elől. Ezt követik az apró és kölcsönös bosszantások mindaddig, amíg törvényes kereteket valamelyiküket el nem marasztalják.

Egy helyes kezdeményezés

Csak örömmel üdvözölhetjük az I. kerületi tanács intézkedését, amellyel bizottságot hozott létre a kerület magánházaik állagának, állapotának vizsgálatára. Ezt követően értesítik a háztulajdonost a szükséges munkálatokról. Ezzel elejét vehetjük a felesleges vitáknak a házigazdák és a lakók közt.

Szegeden a romosságánál fogva alkalmatlan, úgynevezett életveszélyes lakások 90 százaléka magántulajdon-

ban van, s e között sok olyan található, amely egy-két évvel ezelőtt jelentősebb anyagi ráfordítás nélkül is megmenthető lett volna, illetve élettartamát meg lehetett volna hosszabbítani szinte fillérekkel. Természetesen, hogy idővel az öreg házak tűzfala, különösen a vályogházaké »elindul« valahol. Időben javítva azonban meg lehetne akadályozni a nagyobb kárt, de mert nem a háztulajdonosra, hanem a bérlőre dől a tűzfal, ezért nem sűrűs a tennivaló. A városi tanács igazgatási osztályán emlékeznek meg az »egyszeri« háztulajdonosra, aki a rossz vályogfalat locsolta is, hogy hamarabb dőljön rá a lakójára a ház.

A felelősség kérdése

Ilyen esetekben viszont a felelősséget vissza lehet és kell is vezetni egy-két esztendőre, amikor még jóakarattal és kevés pénzből lehetett volna segíteni a »romos« házon, lakáson, de számitásból nem tették. A házak tetőzetét általában három-négyévenként illő rendezni, s a meglazult, vagy törött cserepeket kicserélni, nehogy átázzon a padlás, a bérlő lakásának mennyezete. Ahol viszont kutya-macska barátság van a háztulajdonos és lakók közt, ott tovább lazulhat a cserép, ázhat a padlás, s leszakadhat a mennyezet, a »romos« lakásból legalább hamarabb elköltöztetik a házigazda nyakáról a lakót. S ugyan kinek a kötelessége ilyenkor lakást adni? Természetesen a tanácsnak, igen, ő tartja csak a hátát, s nem a felelőtlen háztulajdonos. Sajnos, az ilyen vélekedés nem egyedülálló, leleplezése azonban nagyonis időszerű.

A tulajdonosok és a 15 éves terv

Szeged város 15 éves lakásfejlesztési terve nagyszűrű dolog, amelynek megvalósítása biztos, reális alapokon nyugszik, a szocialista arculatú, a népigazgatású várospolitikán. Felülük azonban a gondolat: a várt eredményeket meg hozza-e teljes virágzásában a város 15 éves lakásfejlesztési terve, ha olyan mértékű lesz a magántulajdonban lévő házak, lakások romlása, mint ahogyan ma ezt példák bizonyítják? Szegeden pontosan tízezer és 70 ház van ma-

gánkésben, állami tulajdonban egyezer 753. Az arány igen eltérő és azt is jelenti, hogy a háztulajdonosok vállalkanak erejükhez mérten részt a város 15 éves lakásfejlesztési tervéből olyanformán, hogy tartásuk érdekében házuk táját, védjék épületeik állagát, ahogy azt magántulajdonuk meg is kívánja!

A kormányzat itt is segít

A kormányzat a magán-háztulajdonosokról sem feledkezik meg, hanem segítségükre siet olyan esetekben, amikor erejüket meghaladó javításokat kell elvégeztetniük házukon, lakásukon. Ez a segítség nyilvánul meg például az Építésiügyi Minisztérium szakigazgatási főosztálya 23—1959. EM körendeletében a rom- és életveszélyes épületek bontása, illetve az életveszélyes állapot ideiglenes vagy végleges megszüntetése tárgyában, amikor a magántulajdonban álló épületeken szükséges munkálatok elvégzéséhez a kötelezett háztulajdonos anyagi helyzete miatt képtelen. A kötelezett magánszemély terhére elrendelt munkálatok költségét a város, kerület, község előlegezheti, s azt a kötelezettnek vissza kell térítenie. A munkálatokkal érintett ingatlanra az előlegezett költségek erejéig és azok maradéktalan visszatérítéséig jelzalogot kell bekebelezni, a költségek behajtása iránt pedig a pénzügyi hatóság az adóbehajtásra vonatkozó szabályok szerint intézkedik. A kötelezett kérelmére rendkívüli méltánylást érdemlő esetben részletfizetési kedvezmény is adható, amely azonban hároméves időtartamot nem haladhat meg. A helyreállítási költségeknek más formája is van, amelyről az 57/1957. IX. 6. kormányzati rendelet intézkedik, hogy kinek engedélyezhető helyreállítási költségek, s az milyen célra használható fel.

Ilyenformán lehetőség van arra, hogy a magánházaik állagát minden tulajdonos anyagi erejéhez mérten megvédhesse, csak egy kicsit több lelkiismeret kell hozzá. akkor élünk és megszűnnek mindazok a szocialista együttélést megromító nézeteltérések is, amelyek sok esetben adódnak háztulajdonosok és bérlők közt.

Lödi Ferenc

Színvonalas operaest a zenés szerdák második hangversenyén

Az október 14-i, s a községnéknél oly kellemes meglepetést okozó madrigál-est után most szerdán a kórus-éneklésnek egy másik sajátos műfajában győzött meg bennünket a Pedagógiai Főiskola két énekkara kitűnő képességeiről. Operák kórusrészleteit mutatták be hivatalos előadás-készséggel. Megmutatkozott ez mindjárt a hangverseny jellegére utaló nyitószámban, Verdi Nabuccojának rabszolgakórusában. Második számként Komlóssy Erzsébet, a Magyar Állami Operaház magánénekes Purcell Dido és Aeneas című operájából Dido búcsúzó áriáját adta elő Szegeden is sokszor megszodált, finom ötvöztetésű, hajlékony altján. Az énekkar szinte hibátlanul látta el a feladatát a zárókórus tolmácsolásában. A Keszérű borsal következett ezután Erkel Bánk bánjából Tóth Lajos, a Magyar Állami Operaház magánénekesének előadásában. A népszerű és nagyon hatásos számnak a kitűnő énekesessel és előadóművészzel való szerencsés találkozását köszönytette a lelkes taps. A kóruskíséret ebben az esetben, mint ahogy azt apró bizonytalankodások mutatták, nem állt szerepe magaslátán. Mo-

zart Varázsfuvolájából a nemtők dalát mutatta be jó fölkészültséggel Gál Ildikó, Szepesti Márta és Huszár Mária, majd ismét Komlóssy Erzsébet következett Verdi Alarcosbáljából Ulrika, a Trubadurból pedig Azucena áriájának előadásával. A nagyszerű hanghoz mély átélés társult, s a két ária rendkívül szuggesztív előadasmódja, a gyönyörű hang lenyűgözte a hallgatókat. A művésznőt percekig tartó taps köszöntötte a két ária bemutatása után. Gounod Faustjának híres Rondoja Tóth Lajosban hivatott előadóra talált. A kar hibátlanul látta el a kíséretet. Bizet Carmenjéből az Habanera következett Komlóssy Erzsébet és az énekkar előadásában. A temperamentumos, pezsgő ritmusú szám ismét megcsillantotta Komlóssy Erzsébet nagyszerű képességeit, az énekkart pedig maximális teljesítményre készítette.

Befejezésül a Béke-sextett hangzott el Verdi Simone Boccanegra című operájából. Szólót Tóth Lajos, a Magyar Állami Operaház magánénekesének énekelte nagyon szépen, mély átéléssel, (P—p)

Egy nap a bíróságon

A gőzfürdő egyik alkalmazottjának szoltát, aki azonnal kiharancsolta Cselényit a vízből, s azonnal a rendőrségre vitte.

Cselényi Józsefet hasonló bűncselekmény elkövetése miatt a szombathelyi megyei bíróság is már börtönbüntetésre ítélte, de ezt az ítéletet felfüggesztették. A próbaidő alatt követte el fajtalanokodását, ezért a járásbíróság a szombathelyi megyei bíróság 5 hónapi felfüggesztett börtönbüntetésének végrehajtását is elrendelte, szegedi büntetőtért pedig 10 hónapi börtönbüntetést kapott.

Kun Szabó Vidor a csemegei művelődési otthonban szórakozott. Az előadás szünetében Kun Szabó a közelben lévő italboltba ment kerékpárjával. Mikor onnan kijött, észrevette, hogy hiányzik a dinamó és a lámpafej. Hogy kártalanítsa magát, az italbolt előtt lévő, Novák Gábor tulajdonát képező kerékpárt magához vette, s elhajtott. Utközben

a rendőrök igazoltatták Kun Szabót, s kiderült, hogy a kerékpár lopott. A vádlott azzal védekezett, hogy csak kölcsönvette a kerékpárt, s a rendőrségre akart menni, hogy ott jelentse, hogy sajátjáról elopták a dinamót. A tárgyaláson kiderült, hogy Kun Szabó védekezése hamis, hiszen a rendőrök már jóval az őrsön túl igazoltatták, tehát nem igaz, hogy a rendőrségre ment. Felfüggesztve négyhónapi börtönbüntetésre ítélték.

A gyermekek miatt már régóta rossz viszonyban volt a két szomszéd. Egyszer aztán tettelegességre került a sor. A gyermekek az utcán játszódtak, a vádlott, Doktor László pedig a kapuban állt. A szomszédasszony gyermeke nem tudott bemenni. A vádlott, Doktor többször a gyermek feléje üdött. A sértett asszony kislétét és eltolta a vádlottat a kapuból, mire az többször pofonyagta és meglökte. Ugvannvira, hogy a vízlevezető aknához esett az asz-

zony és nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. Doktor Lászlót a szegedi járásbíróság 400 forint pénzbüntetésre ítélte.

*

Koberausch Iván a puszta-mérgesi községi tanácsnál dolgozott. Hatvani Pál puszta-mérgesi lakos kétezer forintot számolt le adóra. Ebből a vádlott 900 forintot a kötelező biztosításra írt. A Hatvanihoz kerülő elszámolási jegyet szabályosan állította ki, de a központba kerülő másodmódszánt meghamisította, 900 forint helyett csak 204 forintot írt rá. A befizető nevét és lakcímét is meghamisította, a különbözetet, 696 forintot saját céljaira fordította.

Ez még 1955-ben történt. De az ügy most derült ki, amikor a községi tanács behívta Hatvani Pált, s közölte, hogy biztosítási hátralekása van. Koberausch Ivánt társadalmi tulajdon mértékére elkövetett sikkasztás és közokirat-hamisítás büntetésében mondta ki bűnösnek a bíróság és 10 hónapi börtönbüntetésre ítélté, hároméves próbaidőre felfüggesztve.

VÁLLALATOK, SZÜVEKKEZETEK, KISIPAROSOK, ÉPÍTKEZŐK, FIGYELEM!

MEGTAKARÍTÁST ÉRHEKNEK EL, HA

HASZONVÁSÁT

vásárolnak a KOHÁSZATI ALAPANYAGELLÁTÓ VÁLLALAT TELEPEIN.

KAPHATÓK: SINEK, LEMEZEK, CSÖVEK, IDOMVÁSÁK, ÉPÍTKEZÉST, ANYAGOK sbb

SZEGED, Kossuth Lajos sugárút 119. Telefon: 41-62.